

- 1 Met dank aan mijn collega Leo Hoogeveen. Dit artikel verscheen eerder als thema-artikel in de gids *Open Monumentendag Hoorn. Zaterdag 8 september 2012. Groen van Toen*, pp. 24-37.
- 2 H.W. Saaltink (inleiding en annotaties), *Vervolg op de Chronyk der Stad Hoorn van de heer Dr. T. Velius*, Hoorn 1992, p. 36.
- 3 R. Westerop, *Hoorns Buiten-singel*, Hoorn 1728, ong.
- 4 *Ibidem*, pp. 1-121.
- 5 P. Karstkarel, D. van der Meide en E. Cremers, "Van ontmanteling tot 'wandeling'", in: J. Sneep, H.A. Treu en M. Tydeman (red.), *Vesting. Vier eeuwen vestingbouw in Nederland*, Den Haag 1982, p.115.
- 6 C.A. Abbing, *Geschiedenis der stad Hoorn, hoofdstad van West-Vriesland, gedurende het grootste gedeelte der XVII en XVIII eeuw, of Vervolg op Velius Chronyck, beginnende met het jaar 1630*, deel 2, Hoorn 1842, bijlagen p. 194.
- 7 Westfries Archief (WFA), Gemeentearchief Hoorn (GAH), inv.nr. 160, 9-3-1836 nr. 17. Zie ook 23-3-1836 nr. 8 en GAH, rekening 1837 fol. 153.
- 8 WFA, GAH, inv.nr. 160, 23-3-1836 nr. 8.
- 9 H. Kroon Dz. en F. Kapteijn, *Nieuwe Kroniek van Hoorn. Geschiedenis van Westfrieslands hoofdstad, van haar ontstaan tot op onze dagen*, Hoorn 1891, p. 170.
- 10 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1902*, pp. 27 en 62.
- 11 Abbing, *Geschiedenis der stad Hoorn*, deel 2, bijlagen p. 194.
- 12 WFA, Archief van het ambacht van Westfriesland genaamd Drechterland, inv.nr. 4367.
- 13 WFA, GAH, inv.nr. 161, 18-1-1837 nr. 9.
- 14 WFA, GAH, inv.nr. 162, 7-11-1838 nr. 15.
- 15 B. Renckens, "Uyterdijk ligt op buitendijkse grond", *Noord-Hollands Dagblad* 16-8-1980.
- 16 WFA, GAH, inv.nr. 52, 22-5-1888.
- 17 WFA, GAH, inv.nr. 9, 6-10-1840 nr. 2.
- 18 WFA, Collectie stilstaand beeld, 1w63.
- 19 WFA, GAH, inv.nr. 9, 6-10-1840 nr. 2.
- 20 Abbing, *Geschiedenis der stad Hoorn*, deel 2, Hoorn 1842, bijlagen p. 194.
- 21 Kroon en Kapteijn, *Nieuwe kroniek van Hoorn*, p. 179.
- 22 WFA, Collectie stilstaand beeld, foto 1312, aantekening op achterzijde.
- 23 H.J. Room, *Vervolg op de Kroniek van Hoorn*, Hoorn 1931, p. 40.
- 24 Voor meer informatie over het leven en werk van architect K.G. Zocher wordt verwezen naar www.historischetuin.nl/oldenburgers/pdf/zocher-online.pdf (versie 26-10-2011), pp. 116-117 en 179.
- 25 J. Immerzeel Jr., *De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, beeldhouwers, graveurs en bouwmeesters, van het begin der vijftiende eeuw tot heden*, deel 2, Amsterdam 1843, p. 261.
- 26 WFA, GAH, inv.nr. 10, 15-12-1842 nr. 5.
- 27 WFA, GAH, inv.nr. 10, 7-2-1843, b/c/d, en inv.nr. 167, 10-1-1843 nr. 30.
- 28 WFA, *Algemeen Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1868*, p. 20, en *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1879*, p. 14i.
- 29 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1864*, p. 26.
- 30 WFA, *Verslag van den Toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1884*, p. 29. Zie ook GAH, inv.nr. 48, 9-12-1884 nr. 13.
- 31 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1885*, p. 67.
- 32 WFA, GAH, inv.nr. 49, 24-2-1885 nr. 2, en ingekomen stukken 1885 nr. 148.
- 33 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1885*, p. 67.
- 34 WFA, *Verslag van den toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1888*, p. 64.
- 35 WFA, GAH, inv.nr. 36, 4-1-1872 nr. 10.
- 36 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1872*, p. 25.
- 37 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1872*, p. 15.
- 38 WFA, Bevolkingsregister Medemblik 1860-1890, wijk 3 fol. 358 (fiche 49).
- 39 www.genealogieonline.nl/stamboom-bavo-van-der-molen/126350.php
- 40 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1872*, p. 25.
- 41 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1873*, p. 23.
- 42 Westfries Museum, kaart 09122.

43 WFA, GAH, inv.nr. 36, 4-1-1872 nr. 10.

44 Westfries Museum, doos 20. Zie ook: Jos van der Lee, A.C. Bleijs, *bouwmeester. Een onderzoek naar het werk uit zijn Hoornse periode, 1864-1879*, Amsterdam/De Goorn 1992, pp. 164-165 en nr. 12 van het register.

45 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1880*, p. 39.

46 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1879*, p. 14f.

47 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1877*, p. 35.

48 WFA, GAH, inv.nr. 41, 11-4-1877 nr. 1.

49 WFA, GAH, inv.nr. 694 (raadsstukken 1877), 11-4-1877 nr. 1.

50 WFA, GAH, inv.nr. 694, 11-4-1877 nr. 1.

51 WFA, *Hoornsche Courant 11-7-1877*.

52 WFA, *Verslag van den Toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1883*, p. 81.

53 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1892*, p. 68.

54 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1892*, p. 64.

55 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1897*, p. 26.

56 WFA, *Verslag van den toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1886*, p. 72.

57 WFA, GAH, dossier 1937/122.

58 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1878*, p. 25.

59 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1879*, pp. 14b/c, en *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1880*, p. 40.

60 WFA, *Verslag van den Toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1881*, p. 80.

61 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1879*, p. 14h.

62 WFA, *Verslag van den Toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1883*, p. 82.

63 WFA, GAH, ingekomen stukken 1884 nr. 280. Zie ook nr. 303.

64 WFA, GAH, inv.nr. 48, 17-3-1884 nr. 6, en 18-3-1884.

65 www.hetnoordwijkblog.wordpress.com/2010/11/04/af-en-toe-317-dirk-wattez

66 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1885*, pp. 67-68.

67 WFA, *Verslag van den toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1886*, pp. 71-72.

68 WFA, *Verslag van den toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1889*, p. 67.

69 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1890*, p. 63.

70 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1892*, p. 68.

71 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1898*, p. 23.

72 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1899*, p. 69.

73 WFA, GAH, inv.nr. 163, 8-5-1839 nr. 10.

74 Zie de gemeenteverslagen van 1863 (p. 41), 1864 (p. 38) en verder.

75 WFA, GAH, inv.nr. 36, 29-10-1872 nr. 30a

76 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1872*, pp. 25-26.

77 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1873*, p. 23.

78 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1874*, p. 31.

79 Voor f 850,- per jaar; vanwege de uitbreiding van de plantsoenen in 1885 verhoogd tot f 1000,- en vanaf 1886 tot f 1100,- per jaar. Zie WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1885*, p. 68, en *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1886*, p. 25.

80 WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1893*, p. 62.

81 Zie o.a. WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1891*, p. 64.

82 Zie o.a. WFA, *Verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1880*, pp. 32-33.

83 Zie o.a. WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1878*, p. 42.

84 WFA, GAH, inv.nr. 36, 29-10-1872 nr. 30a

85 WFA, *Algemeen verslag van den toestand der gemeente Hoorn over het jaar 1875*, p. 33.

86 WFA, *Verslag van den toestand der Gemeente Hoorn over het jaar 1887*, p. 65.

87 Room, *Vervolg op de Kroniek van Hoorn*, p. 54.